

ATLAS

CosmosHallen
Avgangsprojekt
IBD Spatial Design, 2017
Kunstakademiets Designskole
Karoline Hoel Sandberg

ATLAS

Karoline Hoel Sandberg

Veiledere: Anne-Marie Kruse og Jens Overbye

Spatial Design, Perception and Detail

Institutt for Bygningskunst og Design

Kunstakademiets Designskole

Studienr: 923121

10. semester:

Januar - Juni 2017

INNHALDSFORTEGNELSE

Målgruppe	s. 5	Skisser	s. 50
Område	s. 6	Form og struktur	s. 52
Historie og funksjon	s. 8	Proposjoner	s. 54
Produksjon i hallen	s. 10	Akustikk	s. 56
Viby Andelsmejeri	s. 12	Lyd	s. 57
CosmosHuset	s. 14	Lukt	s. 58
Arrangementer i CosmosHallen	s. 16	Temperatur	s. 59
		Lys	s. 60
Kontekst i dag	s. 18	Stemning hall	s. 62
Belegning detalje	s. 34	Stemning siderom	s. 64
Vegg detalje	s. 36	Stemning lager	s. 66
Materialer eksteriør	s. 38		
Skisser	s. 40	Helhetsplan	s. 68
		Revidert kontekst	s. 72
Interiør	s. 42		
Detaljer	s. 44	Illustrasjonsliste	s. 75
Materialer interiør	s. 48		

MÅLGRUPPE

2 - 11 år
Barn
Begge kjønn

Bruker

- BørneCosmos,
UdeCosmos,

12 - 19 år
Tenåringer
Begge kjønn

Bruker

- CafèCosmos, konserter,
teaterforestillinger
Comet 13, Team Dragonfly,
Medielab, RepCafè

20 - 25 år
Ung voksen / student
Begge kjønn

Bruker

- CafèCosmos, arrange-
menter, Medielab,
Fællesmad, RepCafè

26 - 49 år
Voksne / foreldre
Begge kjønn

Brukere / Frivillige

- CafèCosmos, Billed-
Cosmos, UdeCosmos,
FællesMad, Team Dragonfly,
CreaCafè, SyCafè, Sprog-
Cafè, Læseklub
RepCafè

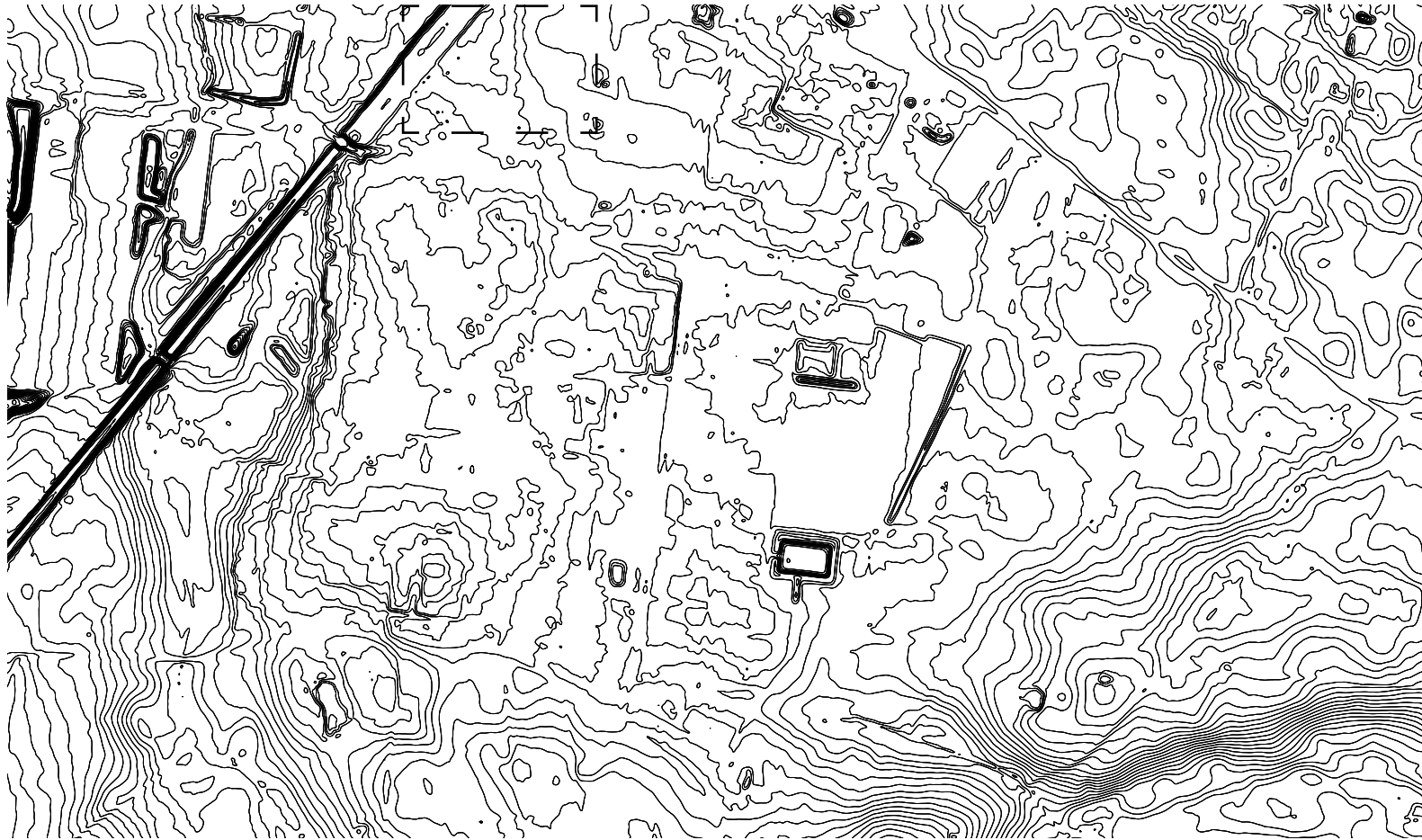

50 - 75 år
Godt voksne
Begge kjønn

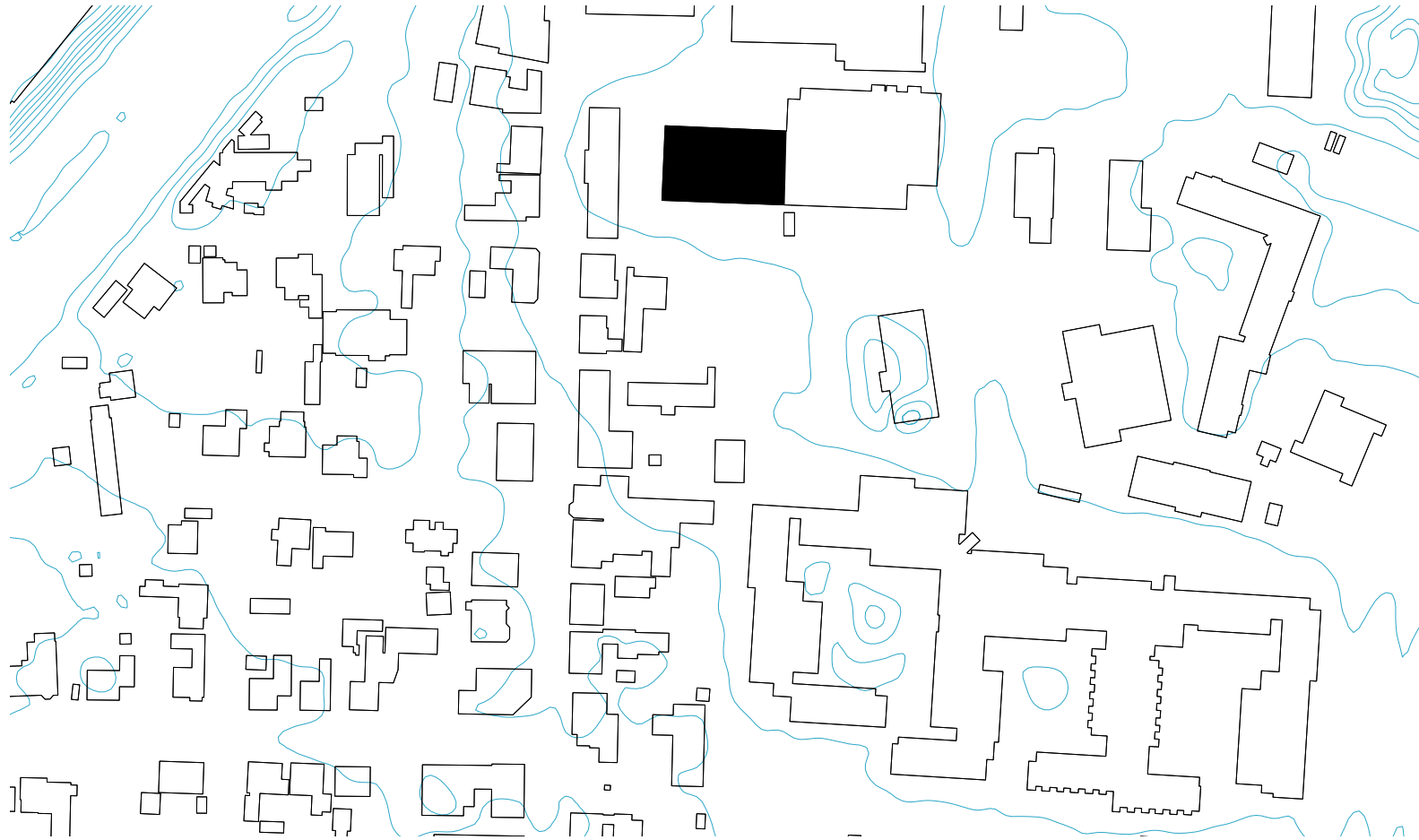
Brukere / Frivillige

- CafèCosmos, Billed-
Cosmos, UdeCosmos,
FællesMad, Team Dragonfly,
CreaCafè, SyCafè, Sprog-
Cafè, Læseklub, IT-værksted,
RepCafè, Cosmosgryden

OMRÅDE

Kotekort for sørsiden av Viby Sjøland, mål 1:10 000 Byen er plassert der det er minst terreng.

Kotekart over området. Området rundt hallen er svært flatt og jevnt. Mål 1:2000.

HISTORIE OG FUNKSJON

Fra venstre: 1960: Landbruk ved siden av Andelsmeieriet. 1973: Viser utvidelse av fabrikken. 2004: Fabrikken med tilbygging fra 1985. 2014: Store deler av fabrikken er revet ned, og CosmosHallen er adskilt fra meieriet (1).

I 1965 kjøpte PharmaCosmos opp Andelsmeieriet i Søndergade. CosmosHallen ble bygget i forbindelse med utvidelsen av fabrikken. Tilbygningen ble tegnet av ingeniørene Axel Hansen & Co i 1972 og sto ferdig i 1973. I 1985 ble det bygget ytterligere på i nord og sør for fabrikkhallen (PharmaCosmos, 2017). I 2014 ble flere av tilbygningene revet, mens CosmosHallen og forhallen fikk stå igjen. Det ble bygget et handicptoalett, og satt inn nye dører og nødutgangskilt (Brooker & Stone, 2004).

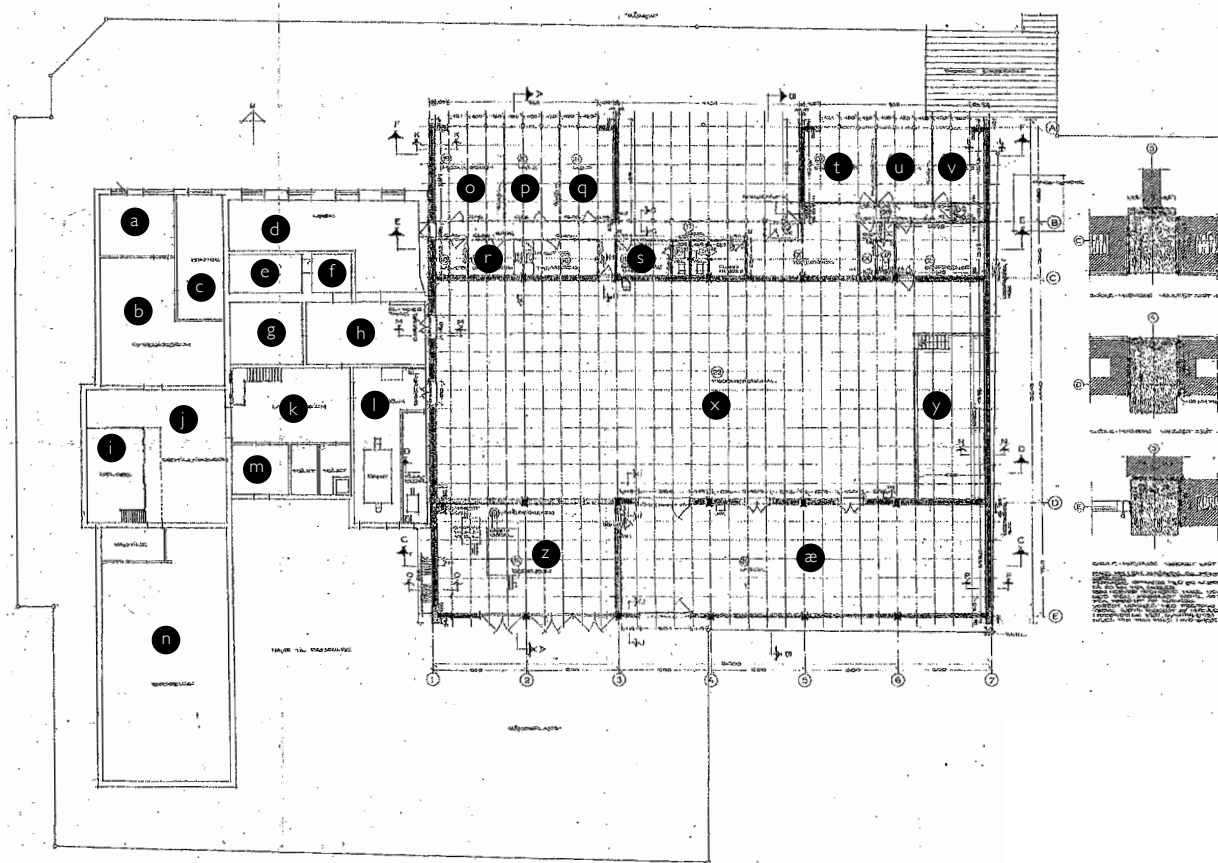
Fra venstre: Torvet mot vest 1955 (2). Torv i sørgående retning, 1955 (3). Fra torv mot Søndergade, 1960 (4).

1. Fabrikken sett fra Søndergade, med Andelsmejeriet ved gaten. 2. Fabrikken sett fra Torvet, med to laboratedeler. 3. Hallen hadde høye og lave maskiner, her mot vest. 4. Det var en "bro" som dannet en ekstra etasje ved maskiner og vindu. 5. Fra broen ved de nordvendte vinduer. 6. Fermentor mot nordveggen. 7. "High Pressure Gel Permaton" i den tidligere grav. (5)

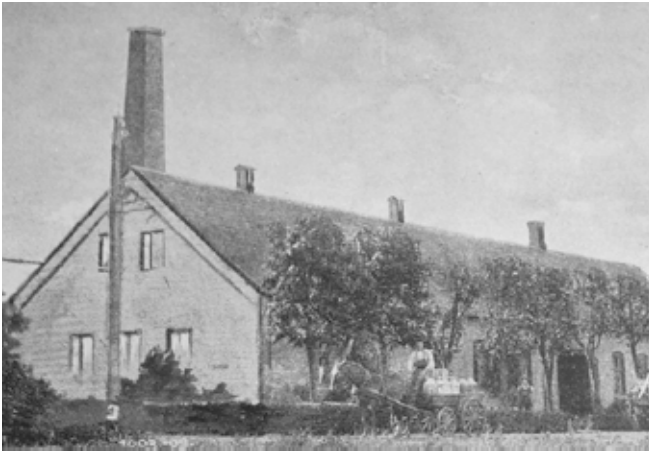
PRODUKSJON I FABRIKKEN

PharmaCosmos er en godkjent produsent av jern dextran, et oppløslig pulver til medisinske infusjonsoppløsninger som kan gis intravenøst.

Plan fra PharmaCosmos fabrikk (1972). Mål 1:500. a: gang, b: dyrkningsrom, c: kontor, d: lager, e: lager, f: laboratorium, g: lager, h: lager, i: kjeller, j: destilleringsrom med kantine, k: laboratorie, l: kedelrom med damprom under, m: lab med sideliggende toaletter, n: beboelse, o: laboratorium, p: laboratorium, q: laboratorium, r: opvaskerom med tekjøkken til venstre, s: garderobe, t: kontor, u: kontor, v: kontor, x: produksjonshall, y: grav, z: kedelrom, æ: lager. (6)

VIBY ANDELSMEJERI

Fra venstre: Meieriet nytt i 1888 (7), Meieriet etter renovering i 1915 (8), bildet er fra 1938, Meieriet fasade nå (9).

Fra venstre: Interiør i meieriet, 2017. Forlatt, slitt og muggent.

COSMOSHUSET

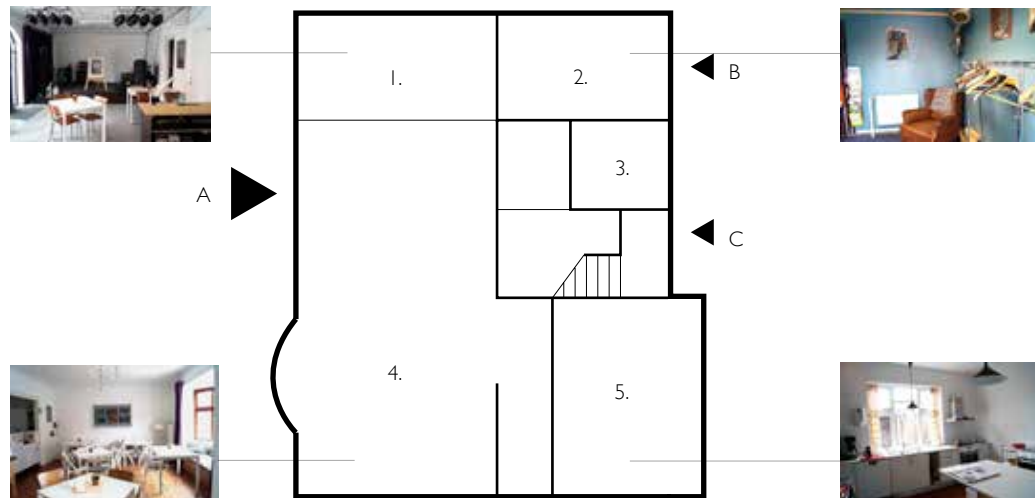

Diagram av CosmosHuset stueetasje, mål 1:200 med tilhørende bilder av interiøret.

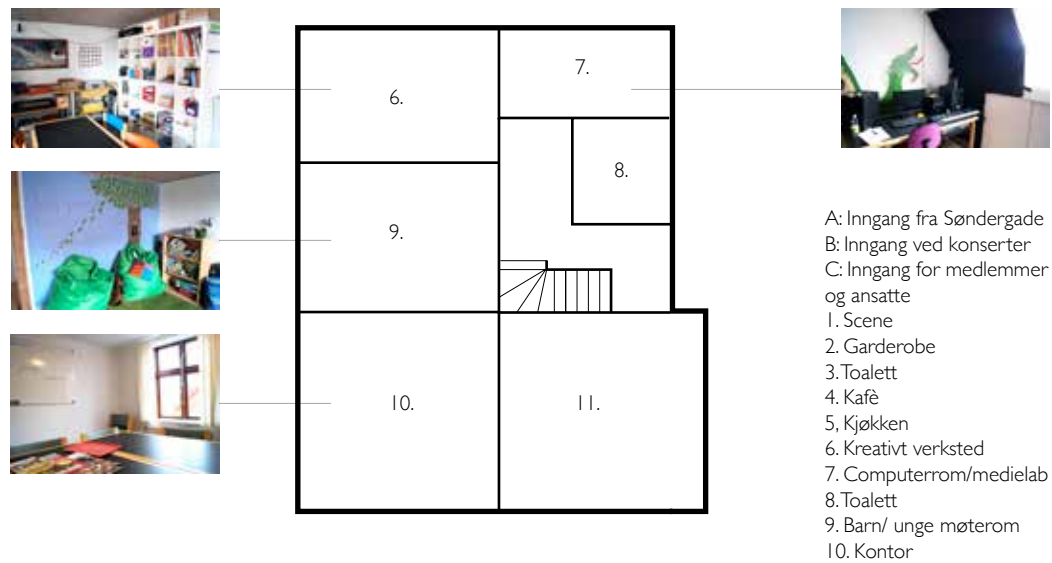

Diagram av CosmosHuset I. etasje, mål 1:200 med tilhørende bilder av interiøret.

ARRANGEMENTER I COSMOSHALLEN

Fra venstre: Kunstnerkoloni (10), Loppemarked (11), Lys og gys (12).

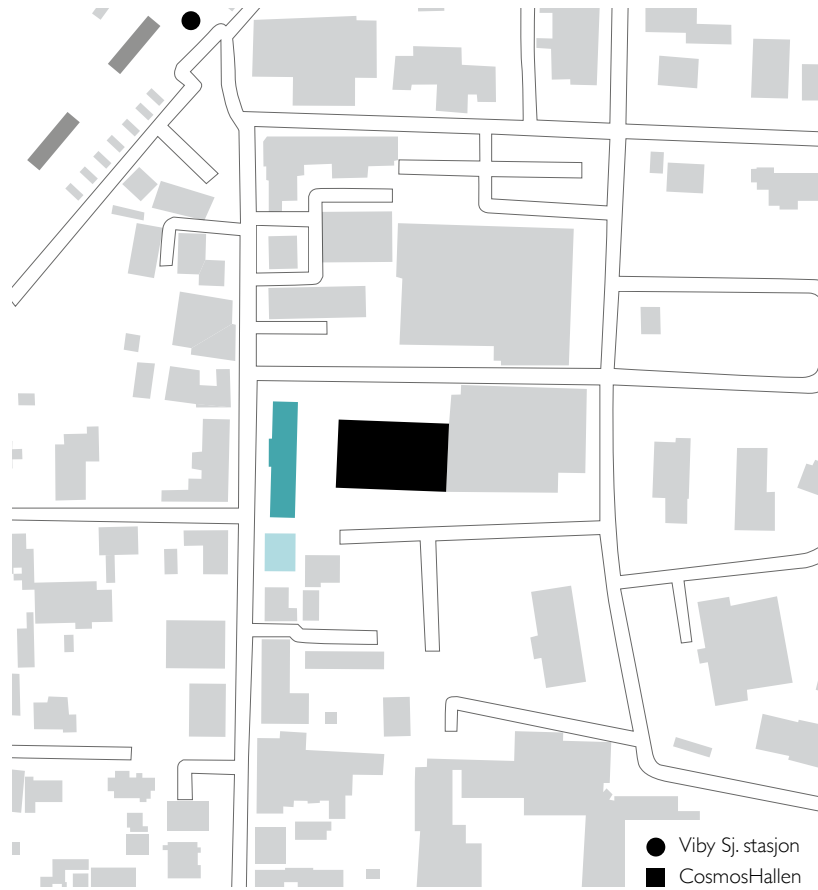

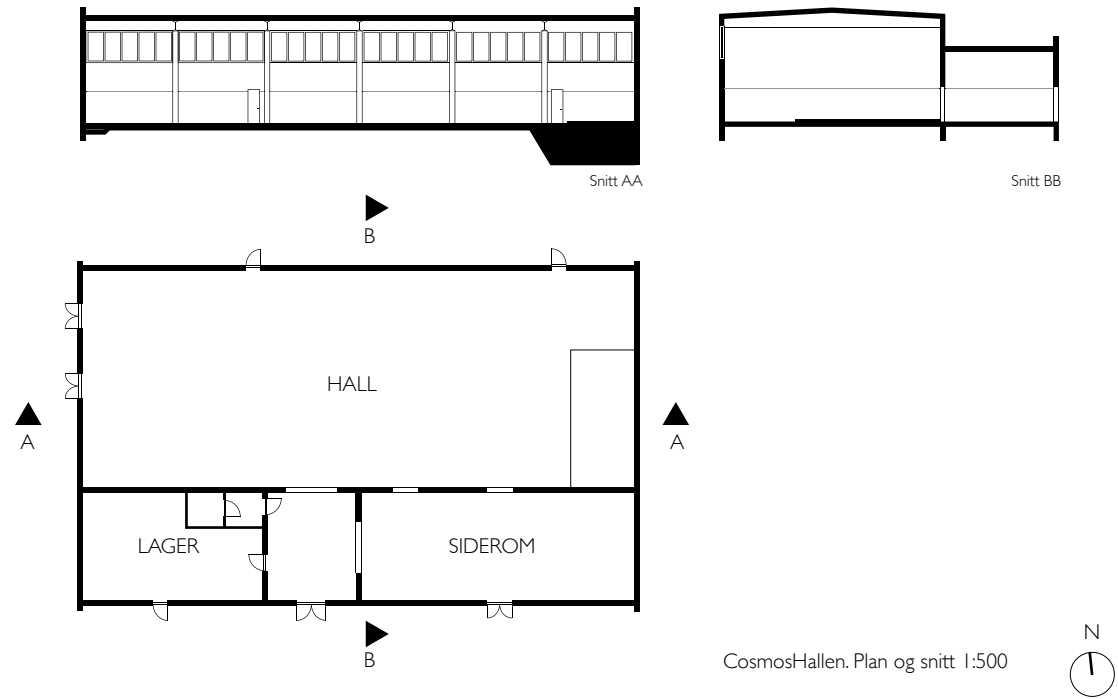
Fra venstre: Julemarked (13), Fellesspising (14), Konsert (15)

Kart 1:5000. 1. Viby Sj. stasjon. 2. Hotel Viby Kro. 3. Bensinstasjon. 4. Rema 1000. 5. Jespers cykler. 6. Blomstersnedkeriet. 7. Annettes klip. 8. Viby Apoteksudsalg og Boligmægleren. 9. Meny. 10. Klip 10. 11. Byens Pizza House og Bedemand Søren Swartzkopf. 12. Køkken og bolig og Viby, sko, sport og mode. 13. Salonen og Tinas Hundesalon. 14. Viby Genbrug. 15. Viby bibliotek. 16. Frisør Meyer. 17. Viby Pizzabar. 18. Omsorgssenteret Toftehøjden. 19. Peder Syv Skolen. 20. Ørsted-Dåstrup og Syv Kirke

KONTEKST I DAG

Fra venstre: Søndergade. Søndergade mot Torvet. Torvet mot CosmosHallen

Fra venstre: Torvet / parkeringsplass. Nabo Søndergade 7. Revisorer: Torvet, Cosmohallen.

Fra venstre: Fassade nordvest. Møte mellom nabobygg. Nabobygg: Køkken og bolig

Fra venstre: CosmosHuset mot Søndergade 13. CosmosHuset fasade
CosmosHuset gjennomgang meieri/hus

Fra venstre: Gjennomgang/port meieri/ hus. Port mot bakgård. Port mot meieri.

Fra venstre: Søndergade 7, Revisorer: Søndergade 8, Boligmægleren og Apotek.

Fra venstre: Søndergade 10, Klip 10. Meieriet, Søndergade 11. Søndergade 12, Byens Pizza House og Bedemand Søren Schwartzkopf.

Fra venstre: Vænget 2, Søndergade 14, Salonen og Tinas hundesalon, CosmosHuset, Søndergade 13.

Fra venstre: Tofthøjvej 6, Meny og Guldbageren, Tofthøjvej 10, Sko Sport Mode og Bolig og køkken, samt tomme lokaler:

Fra venstre: Toftøjvej 7. Toftøjvej 18. Toftøjvej 10.

Fra venstre: Fassade sørvest, Meieriet og CosmosHallen. CosmosHallen sør:

Uteområde sør for CosmosHallen.

BELEGNING DETALJE

VEGG DETALJE

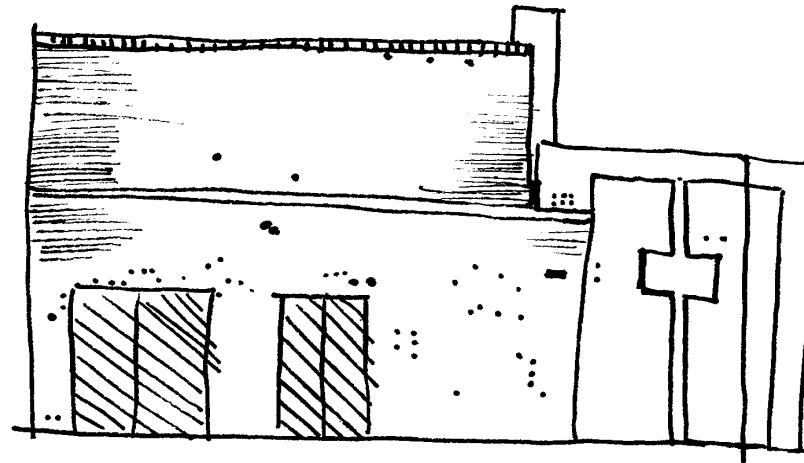
MATERIALER EKSTERIØR

Materialene er preget av industriell produksjon, veggene er murt opp for hånd i gips eller terassotegl, det kan man se i møtet mellom hva som har vært yttervegg og hva som har vært innervegg tidligere. Materialene er i store områder kølige, harde og preget av lite vedlikehold. Flere steder er de skitne, har rustflekker og festningsrester fra gamle bygningsdeler, det får den til å bli spøkelsesaktig og forteller historier om tidligere bruk.

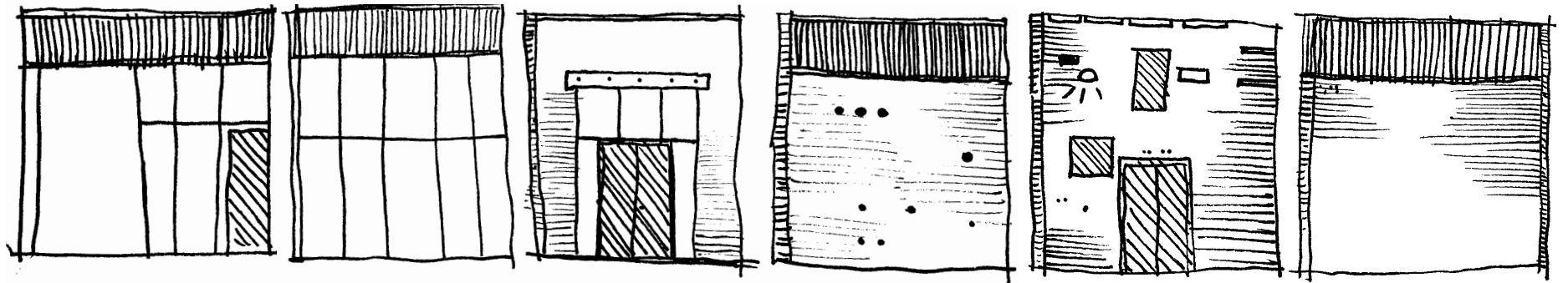
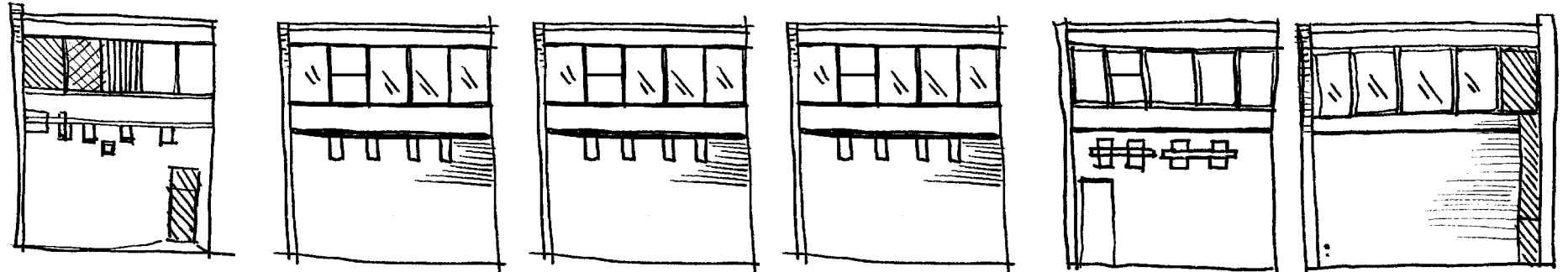
Fargene er avdempet og rolige i beige, grå og blå og sorte toner. Det skiller seg fra de ellers røde mursteinshus og det hvite meieri. Blåfargen finner man igjen i PharmaCosmos sin logo. Ellers minner den naturlige fargeskala om en hvit strand og blått hav.

SKISSER

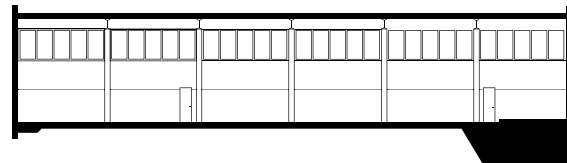

Fasade mot øst.

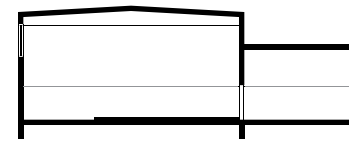

Øverst: Fasade mot nord. Delt opp i seksjoner. I firkanten viser til tre ganger like deler.
Nederst fasade mot sør.

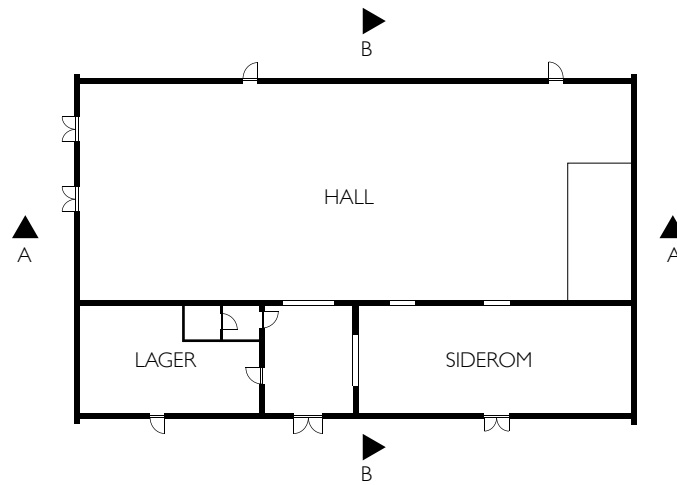
INTERIØR

Snitt AA

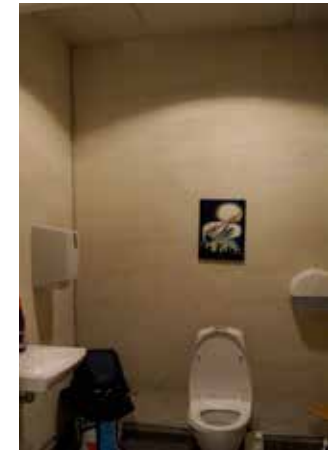

Snitt BB

CosmosHallen. Plan og snitt 1:500

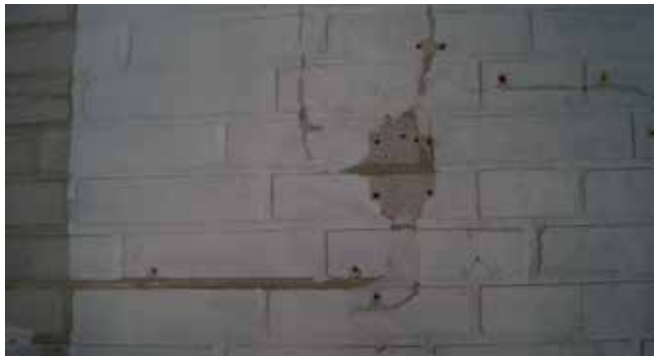

Fra venstre: Hallen, siderommet, lageret, toalettet.

DETALJER

MATERIALER INTERIØR

Innendørs finner man en rekke av materialene som ble presentert utenfor. Terrassofliser og mer forfinet i kombinasjon med rå betong, keramikkfliser og metall. Interiøret er preget av flater som lett kan rengjøres i menneskelig høyde.

FARGER

Blå keramikkfliser: NCS S 2040-B10G

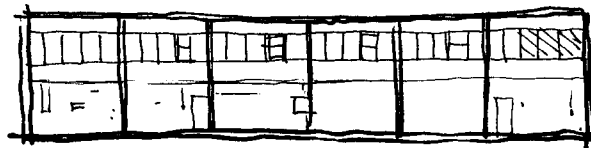
Gulv: NCS S 1510-Y10R

Betongfliser: NCS S 2005-Y10R

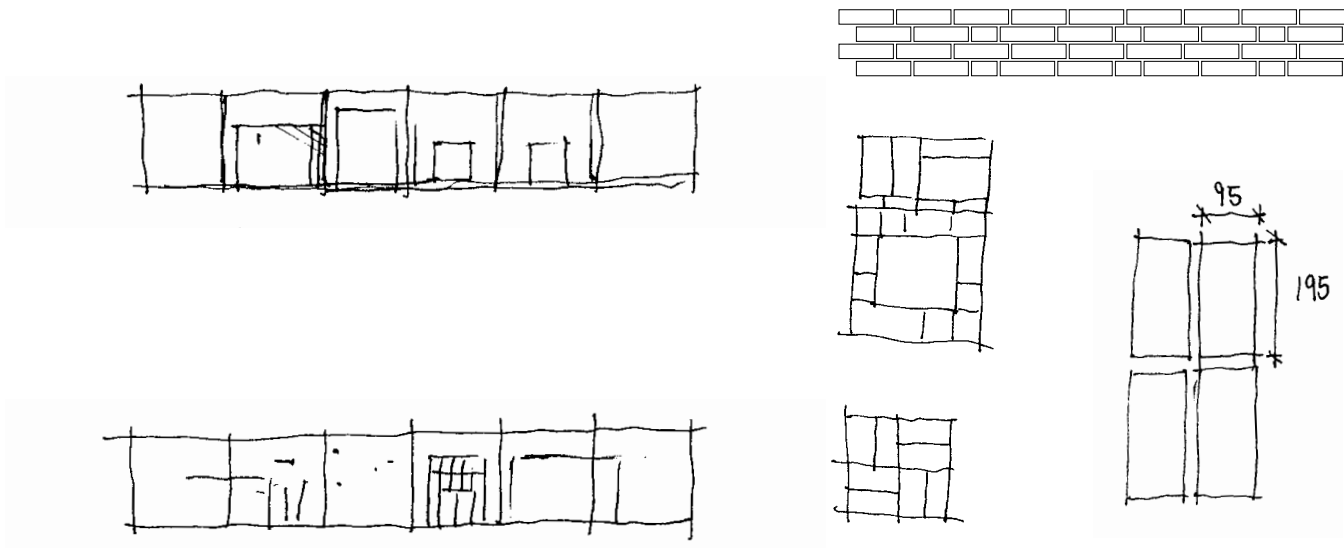
Nyinnsatte dører: NCS S N7000

SKISSER

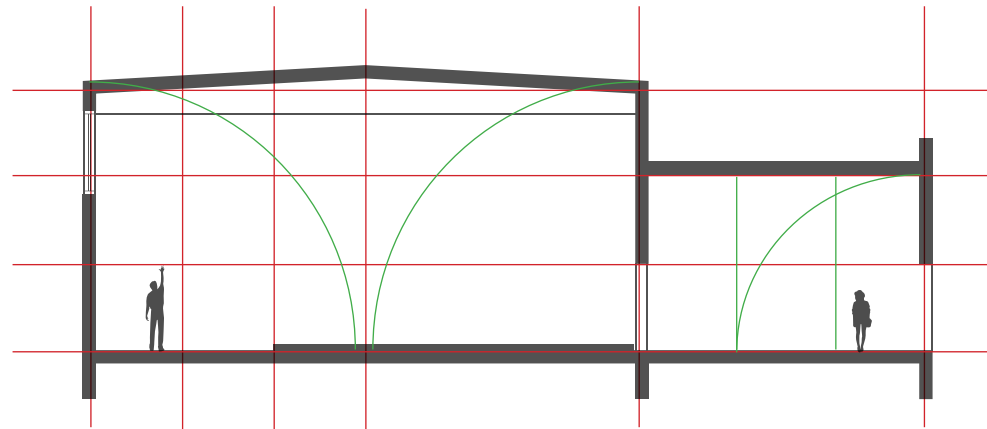

Hallen snitt mot nord og mot sør:

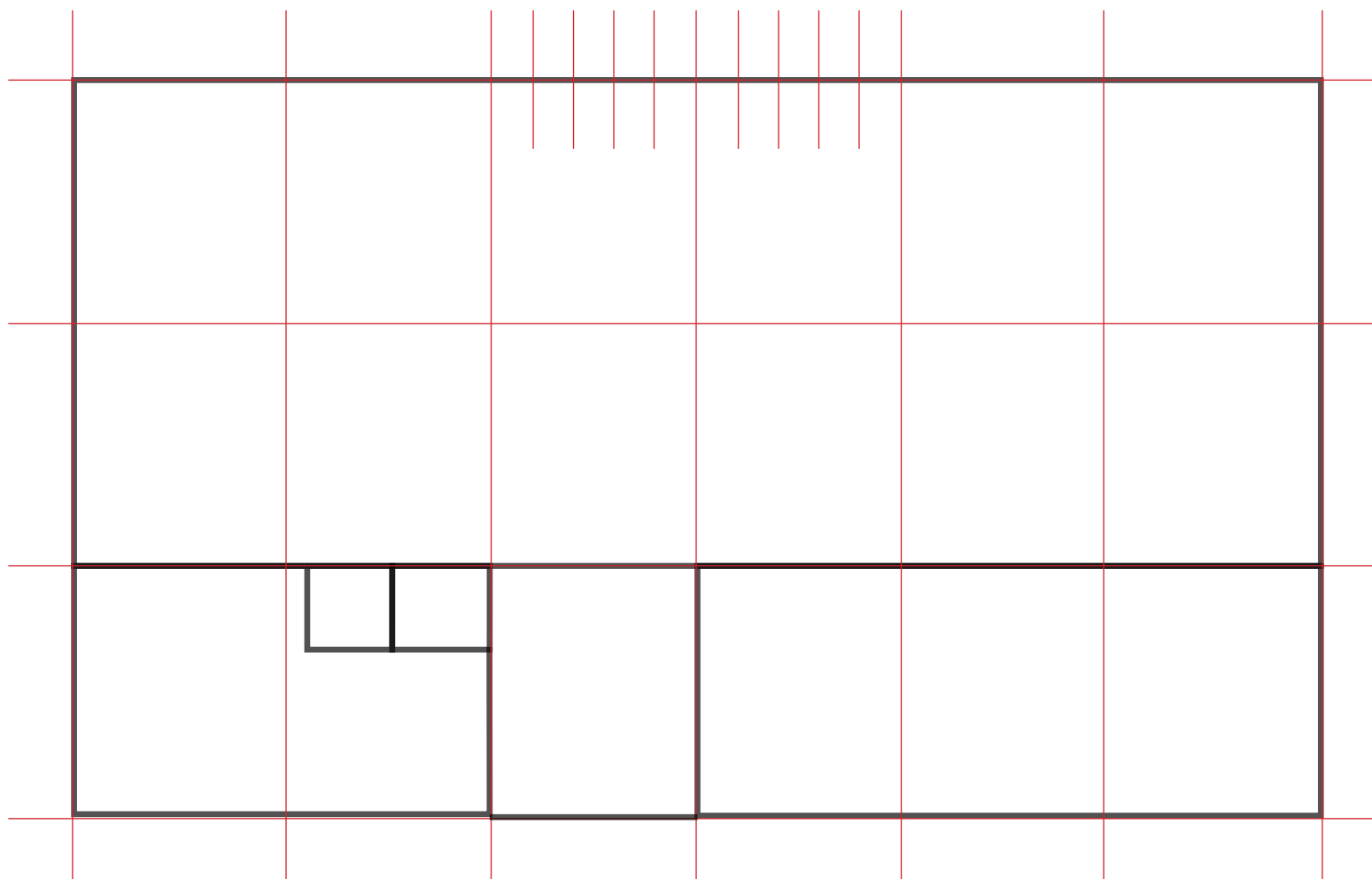

Fra venstre: Sidebygning mot nord, under: mot sør. Øverst til høyre: Rytme i tegl, 2 lang, 1 kort, en rekke lange, 2 lange, 1 kort. Keramiske fliser, detalje rundt tidligere avløp. Under: det resterende gulvbelegning. Keramiske fliser på vegg, enten blå: NCS S 2040 B10G.

FORM OG STRUKTUR

CosmosHallen snittdiagram, mål: 1:200 med geometrisk inndeling av romligheter (markert i rødt). Den er delt inn i fire, på den lodrette side og i fire rekker vannrett. Graven er plassert så den måler 2:3 inn fra nordveggen. Vindusrekken på nordsiden følger ikke dette mønster. En person på 180 cm kan strekke seg opp til inndelingen.

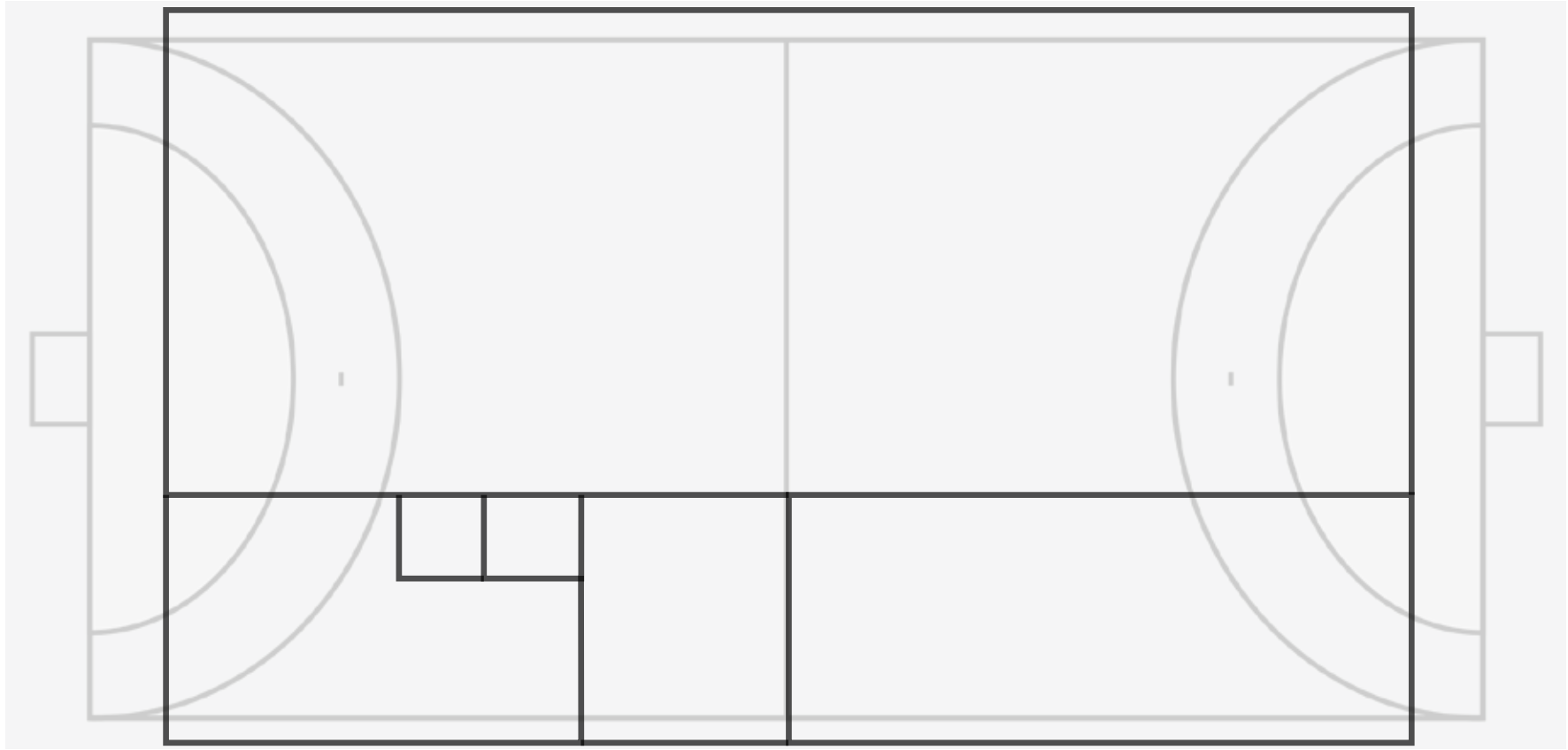
CosmosHallens plandiagram, mål: 1:200 med geometrisk inndeling av romligheter (markert i rødt). CosmosHallens er delt inn i seks mindre rom. En stor hall, et siderom, et lager, et inngangsparti, og to rom til toalett. Alle vegger, foruten baderommet er bærende. Dog støtter sidebygningen seg til hallens vegg. Hallen er delt inn i syv lodrette, og fire vanrette felter. Dette danner seks sideflater og tre endeflater. Hallen består av disse flateene, mens siderommet utgjør det siste. Det gjør at hallen består av 12 stk, siderommet: 3 stk, inngangen 1 stk, og lageret 2 stk med unntak av handicap toalettet. Langs den nordvendte vegg er det vinduer som er delt inn i fem like store vinduer per flate. Det tilførte toalettet følger ikke det overordnede mønster.

PROPOSJONER

Hvis man kan anta at det er plass til 4 personer per m², vil man kunne si at hallen i seg selv kunne romme 1970 mennesker. Dette er litt et stort tall, med tanke på at det kommer til å stå elementer og møbler som rommer noe av plassen. I tillegg vil det også være behov for å kunne røre seg rundt. Bygningen er nesten på størrelse med en håndballbane, dog er den 5 meter kortere og litt bredere.

Tar man utgangspunkt i at en etasje med gulv er 2800 mm vil man kunne si at takhøyden er 2,5 ganger større enn normal takhøyde i vanlige bolighus.

I siderommet er høyden derimot 1,6 ganger vanlig høyde. Det gir en luftighet, men grunnet lyset, og hallens store dimensjoner, framstår rommene kompakte og intime til at det ellers er et stort rom, men avlangt rom.

AKUSTIKK

Akustikken i rommet er preget av mange harde flater og det store areal minner om en kirke. Klapper man i den ene ende av rommet, er det som om det er noen som slår inn i veggen på andre siden av rommet. Etter et hardt kapp, kunne jeg telle til tre, før gjenklangen stoppet.

Beregninger tilsier at etterklangstiden er 6 sekunder uten noen form for akustikkplater.

LYD

Vind

Smell

Ekko

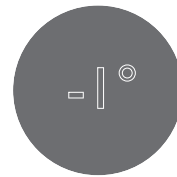
Latter utenifra

LUKT

Mild kjemisk lukt

TEMPERATUR

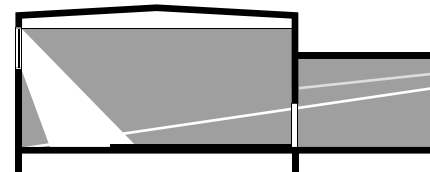

Kjølig, men vindstille. De varme farger på veggene bidrar til at det føles varmere enn det egentlig er.

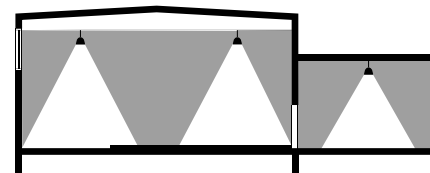

LYS

I Cosmoshallen, kommer det kun tiltenkt dagslys inn i hallen. Det kommer både høysittende sidelys og takbelysning, direkte og gjennom lyskanaler, som gir en Camera Obscura effekt i det mørke siderommet. Mest dagslys kommer det fra 1-4 meter fra vindusraden. Fra siderommet er det huller i fasaden som gir små åpninger der lyset strømmer gjennom og gir en camera obscura effekt.

Det er satt opp en rekke pendeler; i den store hall og siderommet. Det gir et veldig gult og varmt lys, som gir stor kontrast til det blå og kalde dagslyset fra nord.

STEMNING HALL

Det klare og blå lyset fra nord gir en lys og åpen følelse i rommet, med ulike huller som gir fokuspunkter. Det er også ovenlys, men da disse er dekket til kunne jeg ikke dokumentere effekten av disse.

STEMNING SIDEROM

Siderom - Camera Obscura. Hullene i veggene i det ellers mørke rommet skaper et levende lysbilde grunnet lysfenomenet Camera Obscura. Området blir reflektert speilvendt gjennom små lysåpninger. Det blafrende lyset bidrar til en mystisk og levende atmosfære i rommet.

STEMNING SIDEROM

Mystisk og mørkt, men med lysende hull som blir veldig framtrædende i lokalet.

Inngangspartiet er mørkt, men åpner seg opp mot hallen.

HELHETSPLAN FRA 2016

Helhetsplanen er fra kommunen og Effekt Arkitekter.
Løsningen på de neste side viser planen som ble vedtatt i februar 2017. Det skal dog sies at planen revideres lidt for å få plass til å beholde CosmosHallen. Seks av boligblokkene må dermed utelates og det dannes små ganger inn mellom gavlen på hallen inn mot bakgården, se s. 62 og 63.

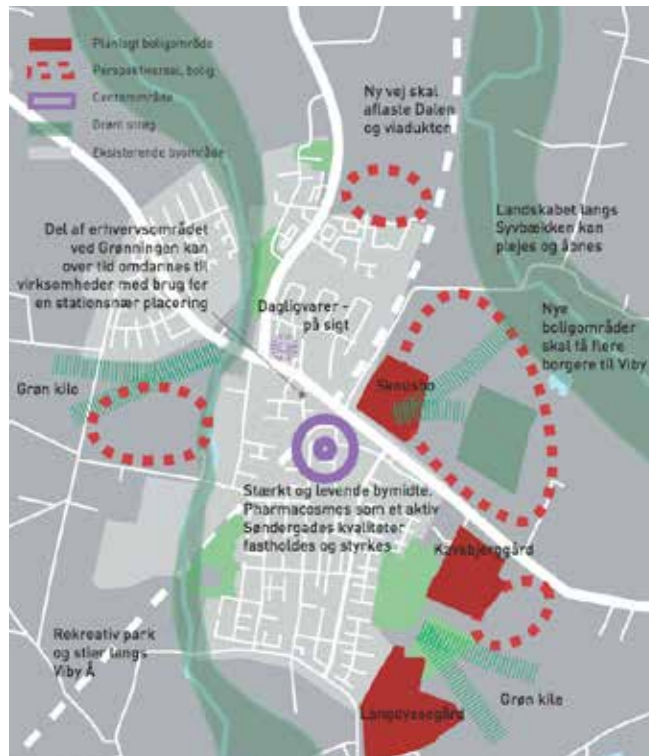

Diagram fra kommunen. (16)

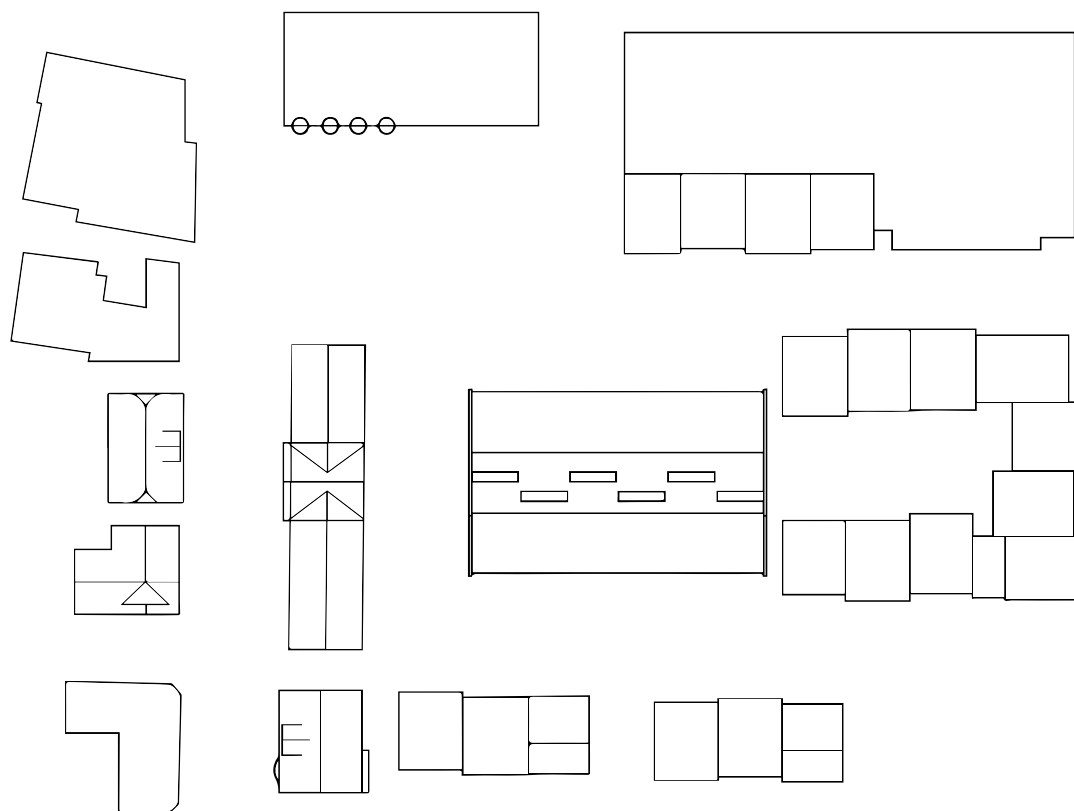

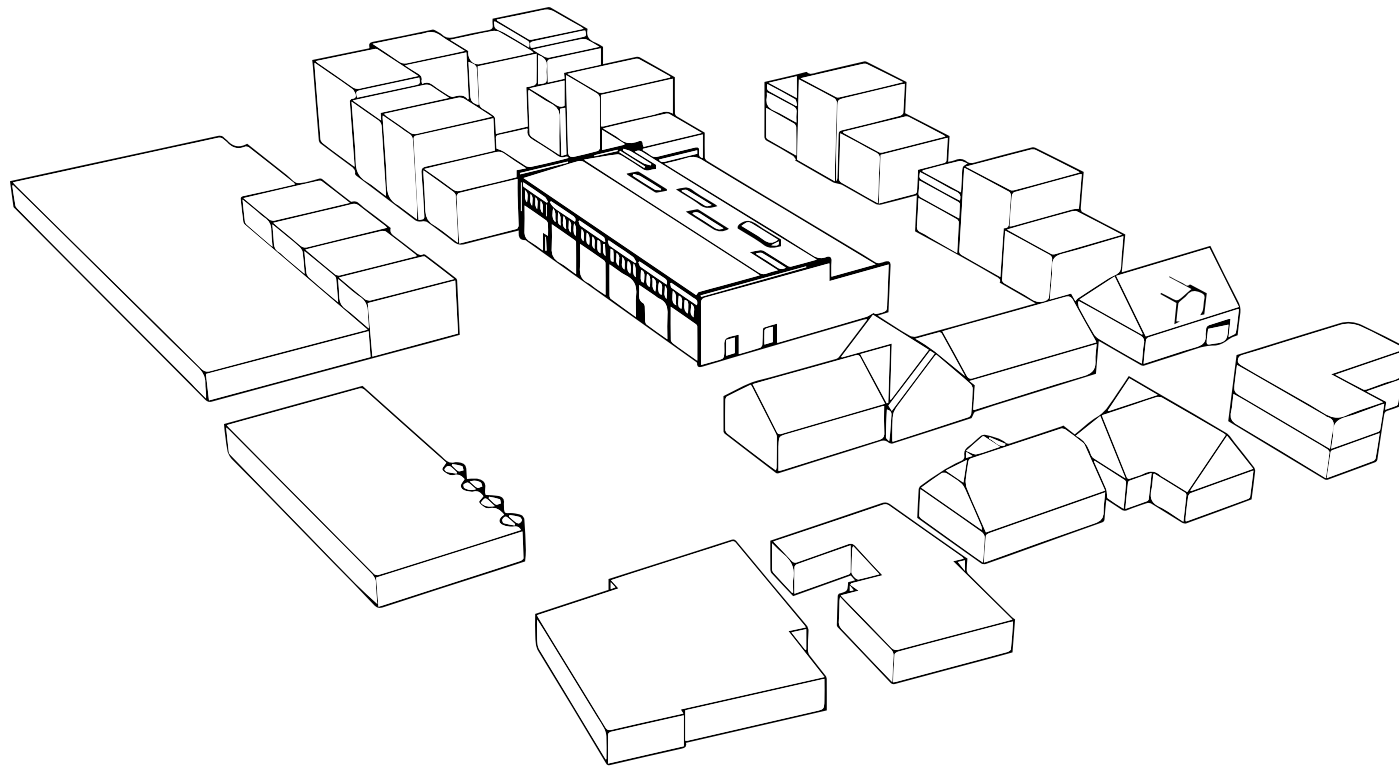
Helhetsplan tegnet av Effekt Arkitekter. (17)

Konsept diagram fra Effekt Arkitekter. (18)

REVIDERT KONTEKST

ILLUSTRASJONSLISTE

(1) Luftfoto, 1960 / 1973 / 2004 / 2014. Roskilde Kommune (fotograf). Hentet 27.01.2017 fra <http://webkort.roskilde.dk/spatialmap?>

(2) Fotografi u. tittel, 1955. (Torvet mot vest).Ukjent (fotograf). Hentet 26.01.2017 hos Ramsø Lokalhistoriske Arkiv.

(3) Torvet mot sør, 1955. Ukjent (fotograf). Hentet 26.01.2017 hos Ramsø Lokalhistoriske Arkiv.

(4) Torvet mot nordvest, 1960. Ukjent (fotograf). Hentet 26.01.2017 hos Ramsø Lokalhistoriske Arkiv.

(5) PharmaCosmos A/S DK Viby Sjælland. 1975. Knud Rasmussen (fotograf). Christensen, T. & Rasmussen, K. S. I - I I.

(6) PharmaCosmos A/S, 1972, Axel Hansen & Co.

(7) Viby Andelsmejeri, 1888. Ukjent, (fotograf). Pettersen, P., Giversen, P., Andersen, C. & Stenberg Knudsen, T. (1938) Viby andelsmejeri 1888-1938 - Jubileumsskrift. Christian Stigaards Bogtrykkeri, Roskilde. S. 5

(8) Viby Andelsmejeri, 1938. Ukjent (fotograf). Pettersen, P., Giversen, P., Andersen, C. & Stenberg Knudsen, T. (1938) Viby andelsmejeri 1888-1938 - Jubileumsskrift. Christian Stigaards Bogtrykkeri, Roskilde. S. 11

(9) Det gamle mejeri, Søndergade Viby Sjælland, Olav Sejerøe (fotograf). Hentet den 16.02.2017 fra <http://mapio.net/s/54962243/>

(10) Kunstnerkoloni blev et hit, 2015. Marianne Fogtmann (fotograf) Hentet den 14.02.2017 fra <http://sn.dk/Roskilde/Kunstnerkoloni-blev-et-hit/artikel/504348>

(11) Ukjent tittel, 2017. Hentet den 14.02.2017 fra <http://4130-viby.dk/loppemarked-aabner-bestilling-stande/>

(12) Halloween 4, 2015. Hentet den 14.02.2017 fra <https://hiveminer.com/Tags/cosmoshallen/Interesting>

(13). Julemarked i CosmosHallen, 2016. Hentet den 14.02.2017 fra <http://4130-viby.dk/begivenheder/julemarked-i-cosmoshallen/>

(14) Kultur møder og hjerterom i CosmosHallen, 2016. Anne-Marie Nie Sørensen (fotograf). Hentet den 14.02.2017 fra <http://sn.dk/Heden/Kulturmoeder-og-hjerterom-i-CosmosHallen/artikel/605018>

(15) Sys Bjerre snakkede og sang, 2016. Marianne Fogtmann (fotograf). Hentet den 14.02.2017 fra <http://sn.dk/Roskilde/Sys-Bjerre-snakkede-og-sang/artikel/577709>

(16) Udviklingsprogram Viby, 2014. Roskilde Kommune. Hentet den 28.02.2017 fra http://roskilde.dk/sites/default/files/udviklingsprogram_viby.pdf s. 6

(17) Helhetsplanen, Effekt Arkitekter (2016). Hentet 27.01.2017 fra http://roskilde.dk/sites/default/files/fics/DAG/3040/Bilag/helhedsplan_viby_bymidte_endelig_revideret_etter_moedet_den_4._feb._2016.pdf s. 5

(18) Helhetsplanen, Effekt Arkitekter (2016). Hentet 27.01.2017 fra http://roskilde.dk/sites/default/files/fics/DAG/3040/Bilag/helhedsplan_viby_bymidte_endelig_revideret_etter_moedet_den_4._feb._2016.pdf s. 4

Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler
for Arkitektur, Design og Konservering
Designskolen